

## *Biserica și dimensiunea ei eshatologică<sup>1</sup>*

Cel mai ușor lucru de observat este acela că viața noastră de zi cu zi este veșnic întinsă și orientată spre viitor. Rare sunt clipele când trăim pentru trecut și, dacă se întâmplă, este tocmai pentru a desprinde niște învățăminte și a le trece în sfera prezentului sau a ceea ce nu s-a întâmplat încă. Această realitate, care nu poate fi tăgăduită de nimeni, face din existența noastră un continuu dinamism ce-și găsește manifestarea în funcție de fiecare persoană în parte. În acest cadru, supus la rândul lui unor contexte istorice diferite, Biserica ortodoxă se hrănește din aceeași sursă, Iisus Hristos, deopotrivă trecut, prezent și viitor: “Căci în El trăim și ne mișcăm și suntem” (*Fapte 17,28*). Totul este dispus spre ceea ce nu s-a manifestat încă. Misterul pare a învălui totul dar, nicidecum paradoxal, Fiul lui Dumnezeu Întrupat nu ne lasă în întuneric. Prin unirea cu El în rugăciuni, în Sfintele Taine, ni Se descoperă, ne încălzește și ne arată drumul spre ce va să fie, spre Împărăția lui Dumnezeu.

Chiar dacă pentru unii, aceste cuvinte de început par a fi desprinse din poveste dar și pentru faptul că societatea actuală este mereu dornică de concret, voi încerca să vă apropiez de realitatea adevărilor expuse prin niște lucruri simple dar pe atât de valoroase și de neînălțat.

Problema omului eshatologic este pusă tocmai de istoria în care se mișcă. Cu alte cuvinte, ființa umană, în întrebarea sa repetată: *Ce se va întâmpla cu mine după moarte?* depinde de felul în care își face viața și implicit istoria pentru ca apoi să primească răspunsul final. Nu este de ajuns doar să visăm, să așteptăm în lăncezeală ceea ce va urma. Ce a fost și ce este arată ce va urma dacă omul rămâne consecvent în acțiunile lui. Dimensiunea eshatologică a Bisericii se concretizează tocmai în trăirea prezentă a adevărului și învățăturii date de Dumnezeu. Se va bucura de consistența celor nouă *Fericiri* și a celor zece *Porunci* cine le va împlini și le va ține cât mai conștiincios. Totul este logic și chiar ușor dacă pui în credința ta multă răbdare și speranță. Acestea devin lucrătoare prin iubirea revărsată din tainele Bisericii. Nimic nu se săvârșește fără comuniune în iubire. Aventura istorică este o “aventură în doi, sinergică, dialectică, a omului liber și a Duhului care este libertatea”<sup>2</sup>. Prin simpla prezență în istorie omul își dă seama că nu este singur ci e antrenat de altă energie care oferă posibilitatea atingerii țintei urmărite. Nu mai rămâne de rezolvat decât problema libertății, felul înțelegerii ei în drumul spre scopul dorit. Omul trebuie să lucreze la mântuirea sa fiind chemat să găsească în istorie numai ce-i este necesar și să grăbească Ziua Domnului (*II Petru 3,12*). Cuvântul Evangheliei propovăduit continuu în comunitatea creștină nu e doar o revelație istorică ci are un mesaj și o putere profetică păstrându-se astfel amintirea celor întâmplate dar și orientând viața creștinilor spre viitor. Vestea cea bună – *εὐαγγέλιόν* – anunță că Împărăția Cerească este înăuntrul nostru, în inima celui ce crede, speră și iubește și implicit în mediul lui. Odată ce trăiește și își concretizează impulsul sufletesc spre Creator prin faptele iubirii, creștinul se află încă de acum prezent în momentele eshatologice prin chiar starea sa de spirit.

Hristos nu a rămas în mintea și sufletul omului doar ca persoană istorică, ca Fiu al Mariei și al lui Iosif. Prin Înviere și Înălțare, Parusia este deja inaugurată și dirijează mersul istoriei. Înălțarea la ceruri introduce firea omenească în eternitatea Tatălui și pune pecetea definitivă pe

<sup>1</sup> Din grecescul *ἔσχατος, η, ον* – ultimul, îndepărtat. *Αἱ ἔσχαται ἡμέραι* - Zilele de apoi.

<sup>2</sup> **Bria, Pr. Prof. Dr. Ioan** – *Ortodoxia în Europa* – Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași 1995, p. 60.

mântuire. Istoria este axată pe unicitatea Fiului lui Dumnezeu. “În Hristos istoria s-a împlinit. Nimic nou nu se mai poate întâmpla în istorie pentru că Hristos nu poate fi depășit. Revelația s-a sfârșit căci Învierea inaugurează deja Parusia. Aceasta este iminentă dar ceasul ei este necunoscut”<sup>3</sup>. La a doua Venire Iisus nu va mai adăuga nimic și va plini ceea ce e demult început prin arătarea universală a măririi Sale. Vor ajunge atunci la un numitor comun elementul transcendent și cel imanent, respectiv voința Tatălui și maturizarea lăuntrică a istoriei prin intermediul lucrării active a Bisericii. De fapt în Taine toate elementele eshaton-ului sunt deja prezente și lucrătoare. Nu e întâmplătoare ideea din Noul Testament care compară istoria cu o perioadă de pregătire a lumii viitoare: “o luptă care ne stă înaintea”(Evrei 12,1), și pe care trebuie să o câștigăm cât mai repede prin deschiderea oamenilor spre venirea imediată a Împărăției dumnezeiești. Avem nevoie de o fericită îmbinare așa cum o vede și Nicolae Cabasila: “Nici viața de aici, nici viața viitoare nu pot da una fără alta fericirea deplină”<sup>4</sup>.

În Hristos întreaga omenire se îndreaptă spre Împărăția Sa, iar Biserica care trăiește în lumina Parusiei se manifestă în mod real prin oameni în istorie și învață pe creștin să trăiască realitățile în scopul vederii lucrării Sfintei Treimi în plenitudinea Sa. În acest sens, comunitatea creștină este spațiul unde se împlinește temporalul prin etern, materialul prin spiritual. “Biserica este imanentul care are în ea transcendentul, comunitatea treimică de Persoane plină de o nesfârșită iubire față de lume”<sup>5</sup>. În drumul spre mântuire ea este extinderea corpului îndumnezeit al Fiului în umanitate, locul unde Dumnezeu își întoarce fața spre oameni și unde omul revine la Dumnezeu. Ea reprezintă mâna dumnezeiască care atinge pe fiecare prin degetele sale adică prin slujitori.

Să nu uităm că sarcina deosebită de a-i îndruma pe oameni pe drumul desăvârșirii revine Bisericii în universalitatea ei și implicat reprezentanților acesteia, primitori ai harului divin prin Taina Hirotoniei. Bine ar fi ca unii dintre noi să conștientizăm acest lucru măcar în al doisprezecelea ceas pentru a fi plăcuți lui Dumnezeu și pentru a ne manifesta ca o carte deschisă în fața tuturor. Pronia divină lucrează nu numai după moarte dar și în timpul acestei existențe vremelnice care pare a lua mințile tuturor. Să dea Domnul Hristos să învingem toate încercările trecătoare și să ne îmbrăcăm încă de acum cu haina slavei cerești.

*Prof. Nădejde  
George - Daniel*

Revista *Credința Ortodoxă*, a Ep. Romanului – Nr. 6, iun. 2003, p.5.

---

<sup>3</sup> **Evdokimov, Paul** – *Ortodoxia* – traducere din limba franceză de Dr. Irineu Ioan Popa, Arhiepiscop Vicar, Ed. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1996, p. 344.

<sup>4</sup> **Cabasila, Nicolae** – *Despre viața în Hristos* – trad. T. Bodogae, Ed. Arhiepiscopiei București, p. 130 apud Pr. Prof. Dr. Ioan Bria – *Ortodoxia în Europa* – Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași 1995, p. 64.

<sup>5</sup> **Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru** – *Teologia Dogmatică Ortodoxă* – Ed. Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, vol II, p. 137.